

MIKÄ ON VERTAUS?

Vertauksella tarkoitetaan yleensä lyhyempää tai pidempää kahden tason kertomusta: yhtäältä vertaus kertoo kertomuksen tavallisesta elämästä haettujen aineiden avulla, toisaalta vertaus kertoo käytetyn kertomuksen avulla jotain Jumalasta.

Evankeliumeissa noin 1/3 Jeesuksen opetuksista koostui vertauksista.

MIKÄ ON VERTAUS?

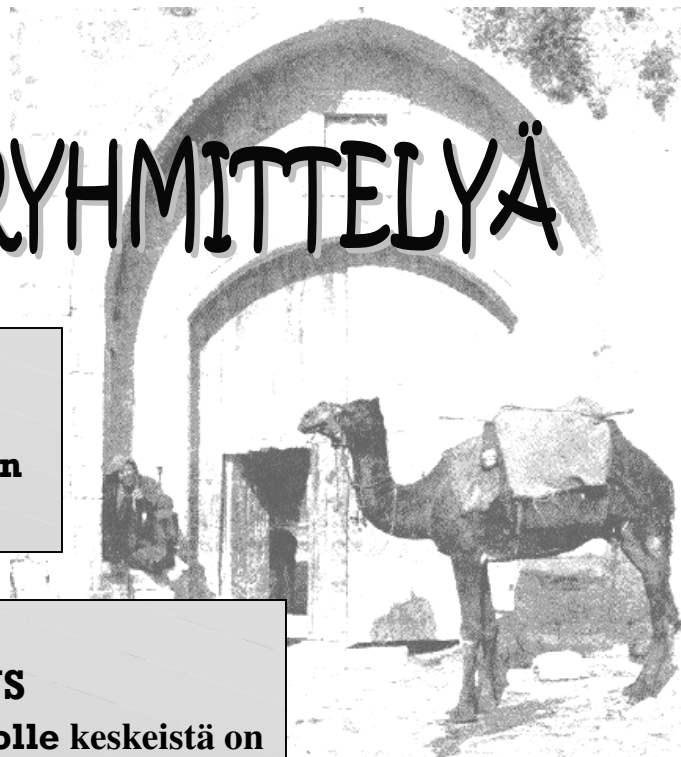
Tutkimuksessa vertausten tarkasta määritelmästä kiistellään.

- ❖ Vertaukset ovat joskus monivivahteisia ja antavat aihetta välillä ristiriitaisiin tulkintoihin.
- ❖ Vertauksen kehyksiä pidetään joskus myöhempinä lisäyksinä. Näin ollen vertauksen kerrontatilannetta ei välttämättä tunneta.
- ❖ Vertaukset eivät välttämättä taivu tutkijoiden jaotteluihin.
- ❖ Käsite "vertaus" ei ole yksiselitteinen. Se voi tarkoittaa hyvin lyhyttä kuvaa tai pitempää kertomusta.

VERTAUSTEN RYHMITTELYÄ

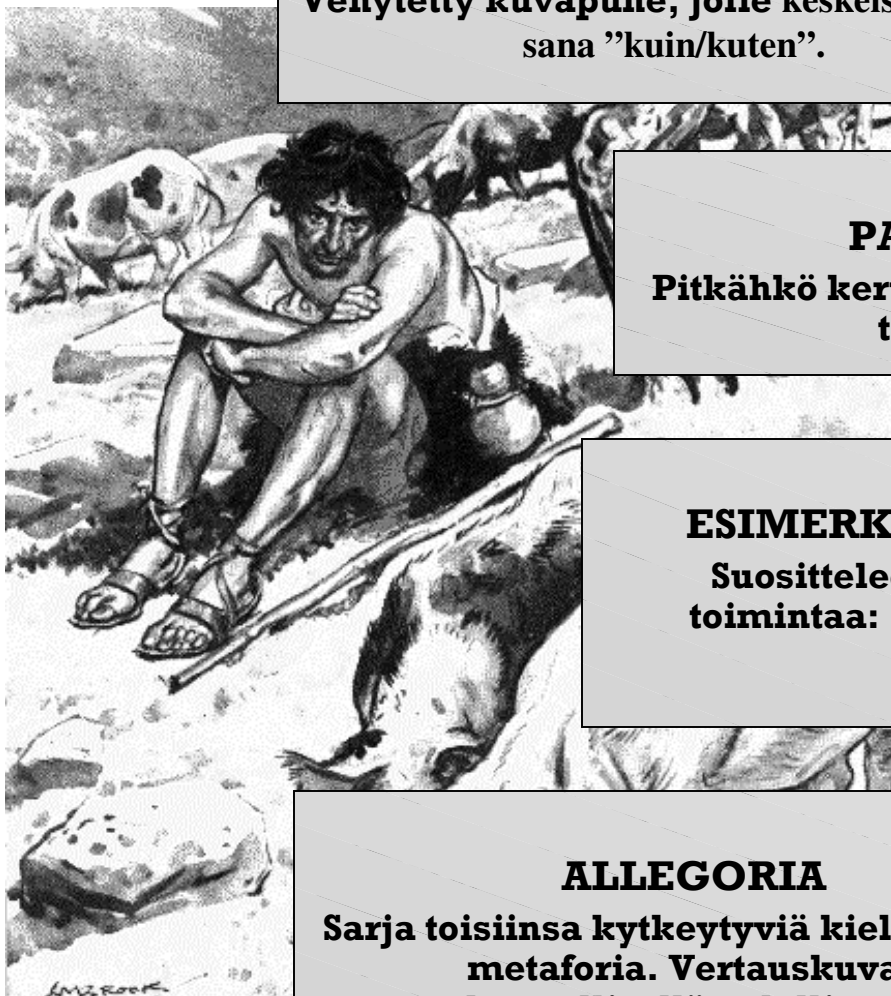
KUVAPUHE

Lyhyt metafora eli kielikuva ilman sovellusta

VERTAUS

Venytetty kuvapuhe, jolle keskeistä on sana ”kuin/kuten”.

PARABEELI

Pitkähkö kertomus kuvitteellisesta tapahtumasta.

ESIMERKKIKERTOMUS

Suosittelee tai kieltää jotakin toimintaa: ”Mene ja tee/älä tee samoin!”

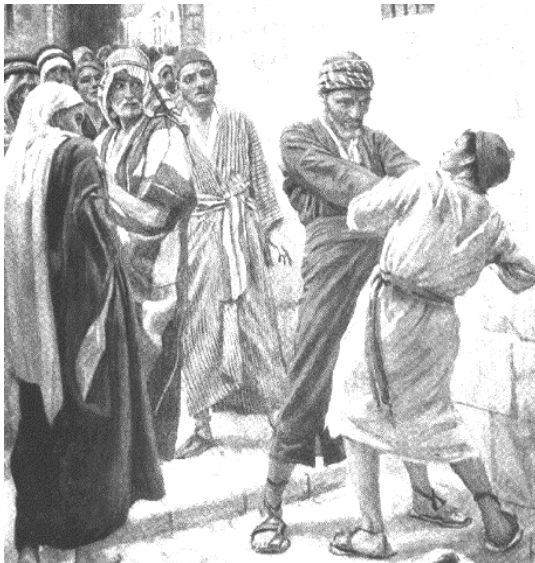
ALLEGORIA

Sarja toisiinsa kytkeytyviä kielikuvia eli metaforia. Vertauskuvalla ja hengellisellä todellisuudella lukuisia yhtymäkohtia

VERTAUSTEN RYHMITTELYÄ ...SISÄLLÖN MUKAAN

VALTAKUNTAVERTAUKSET

- *Valtakuntavertauksilla* Jeesus kertoo jotain oleellista Jumalan valtakunnasta. Ne voidaan tunnistaa johdannosta: ”Jumalan/taivasten valtakunta on kuin...”

OPETUSLAPSIVERTAUKSET

- *Opetuslapsivertaukset* kertovat millaista elämän Jeesuksen seuraajana tulisi olla.

KIISTAVERTAUKSET

- *Kiistavertaukset* suuntautuvat Jeesuksen vastustajille, selittäen ja puolustaen Jeesuksen toimintaa.

VERTAUSTEN TULKINTAA

HAVAINNOLLISTAVAT OPETUKSIA

- Esim. vertaukset peltoon kätketystä aarteesta ja helmestä (Matt. 13:44-46) opettavat, että aina on syytä luopua pienemmästä hyvästä suuremman hyvän tähden.

OVAT RIIPPUMATTOMIA JA ”TODELLISUUDEN KUMOAJIA”

- Esim. vertauksessa laupiaasta samarialaisesta (Luuk. 10:30-35) lukija odottaa pahoinpidellyn miehen pelastajaksi hurskasta perusjuutalaista. Sen sijaan areenalle astuu vihattujen samarialaisten edustaja.

TOTEUTTAVAT ITSEÄN

- Esim. vertaus isästä ja kahdesta pojasta (Luuk. 15:11-32) tulee todelliseksi Jeesuksen ottaessa syntiset vastaan (Luuk. 15:1-2).

KUULUVAT HISTORIAAN

- Esim. vertaus kadonneesta lampaasta on löydettävissä kahtena versiona. Ensimmäinen (Matt. 18:12-14) on suunnattu opetuslapsille ja painottaa kestävästä etsimistä, mikä opetus soveltuu alkukirkon johtajille. Toinen versio (Luuk. 15:4-7) on kohdistettu Jeesuksen vastustajille (Luuk. 15:1-2) ja painottaa paimenen iloa.